मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित,

कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय,

किल्ले धारुर, जि. बीड

(नॅक पुर्न मुल्यांकन 'बी' दर्जा)

आकांक्षा

२०२१-२०२२

मार्गदर्शक
उपप्राचार्य प्रा. महादेव जोगडे
उपप्राचार्य डॉ. मिलिंद गायकवाड

कार्यकारी संपादक
प्रा. जी. डी. सगर

संपादक व प्रकाशक
प्राचार्य प्रो.डॉ. दिपक एम. भारती

मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित,

कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय,

किल्ले धारुर, जि. बीड

(नॅक पुर्न मुल्यांकन 'ए' दर्जा)

आकांक्षा

२०२१-२०२२

संपादक मंडळ

:: संपादक ::

प्राचार्य प्रो.डॉ. दिपक एम. भारती

:: कार्यकारी संपादक ::

प्रा. जी. डी. सगर

:: संपादक मंडळ ::

डॉ. ए. डी. लाखे
डॉ. डि. एन. गंजेवार
प्रा. व्हि. डी. कापावार
प्रा. एस. के. काळे
प्रा. एस. जी. ढेपे

मार्गदर्शक

उपप्राचार्य प्रा. महादेव जोगडे
उपप्राचार्य डॉ. मिलिंद गायकवाड

प्रकाशक

प्राचार्य प्रो.डॉ. दिपक एम. भारती

मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळ, औरंगाबाद

:: केंद्रिय कार्यकारिणी ::

१. मा. आ. श्री. प्रकाश सुंदरराव सोळंके ....अध्यक्ष
२. मा. आ.श्री.अमरसिंह शिवाजीराव पंडित ......उपाध्यक्ष
३. मा. श्री. शेख सलीम शेख अहमद .... उपाध्यक्ष
४. मा. आ. श्री. सतीश भानुदासराव चव्हाण ....सरचिटणीस
५. मा. श्री. अनिल सखाराम नखाते.......................सहचिटणीस
६. मा. श्री. प्रभाकर माणिकराव पालोदकर................सहचिटणीस
७. मा. श्री. डॉ. अविनाश दौलतराव येळीकर.............कोषाध्यक्ष
८. मा. श्री. लक्ष्मणराव एकनाथराव मनाळ................कार्यकारिणी सदस्य
९. मा. श्री. मोहनराव विनायकराव सावंत................कार्यकारिणी सदस्य
१०. मा. श्री. हेमंत रावसाहेब जामकर.......................कार्यकारिणी सदस्य
११. मा. श्री. विवेकानंद दत्तात्रय भोसले...................कार्यकारिणी सदस्य
१२. मा. श्री. आप्पासाहेब रामकृष्ण पाटील................कार्यकारिणी सदस्य
१३. मा. श्री. भारत भाऊसाहेब सोळंके ....कार्यकारिणी सदस्य
१४. मा. श्री. त्रिंबकराव तुळशीराम पाथरीकर.............कार्यकारिणी सदस्य
१५. मा. श्री. दत्तात्रय ज्ञानोबा पाटील.......................कार्यकारिणी सदस्य
१६. मा. श्री.डॉ. प्रकाश आसाराम भांडवलदार............कार्यकारिणी सदस्य
१७. मा. श्री. विश्वास भारत पाटील........................कार्यकारिणी सदस्य
१८. मा. श्री. विजय निळकंठराव सोळंके..................कार्यकारणी सदस्य
१९. मा. श्री. कल्याण भानुदासराव तुपे.....................कार्यकारिणी सदस्य
२०. मा. श्री. जयसिंग धैर्यशिलराव सोळंके................कार्यकारिणी सदस्य
२१. मा. श्री. किरण विजयकुमार आवरगावकर...........कार्यकारिणी सदस्य

मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळ, औरंगाबाद संचलित

कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, किल्ले धारुर जि. बीड

स्थानिक नियामक मंडळ

१. मा.आ. श्री. प्रकाश सुंदरराव सोळंके ....अध्यक्ष
२. मा. आ. श्री. सतीश भानुदासराव चव्हाण ....सरचिटणीस
३. मा. श्री. जयसिंग धैर्यशिलराव सोळंके..................सदस्य
४. मा. श्री. लोभाजी भाऊसिंग चव्हाण....................सदस्य
५. मा. श्री. अजयसिंह रणधिरसिंह दिख्खत...............सदस्य
६. मा. श्री. इंद्रजित नागोराव जाधव.......................निमंत्रित सदस्य
७. मा. श्री. डॉ. राम आबाराव शिनगारे....................निमंत्रित सदस्य
८. प्रा. डॉ. अशोक देविदास लाखे..........................प्राचार्य नामनिर्देशित
९. प्रो. डॉ. दिपक महादेव भारती...........................शिक्षक प्रतिनिधी
१०. प्रा. गोपाळ दगडू सगर..................................शिक्षक प्रतिनिधी
११. प्रा. डॉ. दिगंबर नरसिंगराव गंजेवार.....................नॅक समन्वयक
१२. श्री. डॉ. आशिष आण्णासाहेब जाधव..................शिक्षकेत्तर प्रतिनिधी
१३. प्रभारी प्राचार्य प्रो. डॉ. दिपक महादेव भारती.........पदसिध्द चिटणीस

मा. आ. श्री. प्रकाश सुंदरराव सोळंके
अध्यक्ष
मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळ, औरंगाबाद

मा. आ. श्री. सतीश भानुदासराव चव्हाण
सरचिटणीस
मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळ, औरंगाबाद

मा. श्री. जयसिंग धैर्यशिल सोळंके

प्रमुख सदस्य

स्थानिक नियमक मंडळ, किल्ले धारुर

मराठी विभाग

शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२

वार्षिक अहवाल

शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मध्ये मराठी विभागाच्या मार्फत 'मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा उपक्रम आधारित राष्ट्रीय व्याख्यानमाला शुक्रवार दिनांक २८ जानेवारी २०२२ रोजी दुपारी ठीक १२.०० वा आयोजित करण्यात आली. या कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान प्रो. डॉ. एम. बी. धोंडगे श्री. पंडीतगुरु पारडीकर महाविद्यालय, सिरसाळा हे होते. पहिल्या सत्रामध्ये गोवा विद्यापीठाच्या मराठी विभागातील प्राध्यापक चिन्मय घेसास यांनी २१ वे शतक आणि मराठी भाषिक कौशल्ये यावर विचार मांडले. श्री. अटल बिहारी वाजपेयी कलाव वाणिज्य महाविद्यालयातील प्रा. ज्ञानेश्वर तिखे यांनी मी आणि माझ्या कविता याविषयावर विचार व्यक्त केले. कार्यक्रमाचे मुख्य संयोजक प्रभारी प्राचार्य प्रो. डॉ. दीपक भारती व संयोजक डॉ. नितीन कुंभार हे होते.

दि. २८ फेब्रुवारी २०२२ रोजी मराठी भाषा गौरव तानिमित्ताने डॉ. राहूला जगदाळे यांचे मराठी भाषा आणि व्यक्तिमत्व विकास या विषयावर व्याख्यान संपन्न झाले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रभारी प्राचार्य प्रो. डॉ. दीपक भारती व्याख्या ना करीता ऑनलाइन द्वारे 38 रसीकांनी भाग नोंदविला.

मराठी भाषा वाङ्मय मंडळाचा उद्घाटन समारंभ दि. २३/०४/२०२२ रोजी वसंत महाविद्यालय केज येथील प्रा. डॉ. छत्रभुज सोळंके यांच्या प्रमुख उपस्थितीत मसाला या कार्यक्रमासाठी अध्यक्ष म्हणून प्रभारी प्राचार्य डॉ. दीपक भारती यांची उपस्थिती होती. यावेळी विद्यार्थ्यां भाषा मंडळ पदाधिकारी व भित्तीपत्रकाचे प्रकाशन पाहुण्याच्या हस्ते करण्यात आले.

विद्यार्थ्यांच्या वाङ्मयीन विकासासाठी वेळोवेळी कार्यक्रम, सेमीनार, गटचर्चा, प्रश्नमंजूषा असे विविध कार्यक्रम विभागातर्फे घेण्यात येतात.

मराठी विभाग

शैक्षणिक वर्ष 2021-2022

वार्षिक अहवाल

शैक्षणिक वर्ष 2021-22 मध्ये मराठी विभागा तर्फे विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले. यामध्ये जे .ई.एस. महाविद्यालयाचा मराठी विभाग आणि महाविलयातील मराठी विभागाच्या लिंकेजेस अंतर्गत मराठी भाषा सामान्य ज्ञान स्पर्धा ऑनलाइन द्वारे दि. 15 सप्टेंबर ते 17 सप्टेंबर 2021 दरम्यान घेण्यात आली या स्पर्धेत ३४ स्पर्धकांनी सहभाग नोंदविला.

दि. 19 ऑक्टोबर 2021 रोजी मराठी विभाग व बलभीम महाविद्यालयातील मराठी विभाग अंतर्गत MOU द्वारे प्रा. नागोराव वाघमारे यांचे प्रकल्प लेखन चे तंत्र व स्वरूप या विषयावरील व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. गोपाळ काकडे यांची उपस्थिती होती.

दि. 21 सप्टेंबर 2021 रोजी मराठी भाषा व वाड्मय मंडळाच्या समारंभाचे आयोजन करण्यात आले होते. यासाठी उद्घाटक डॉ. सारिका बुरगे यांच्याने हस्ते उद्घाटन करण्यात आले. यावेळी वाङ्मय मंडळ पदाधिकारी व विद्याथ्यानी बनविलेल्या काव्य भीती पत्रकाचे प्रकाशन मा. पाहुण्यांच्या हस्ते प्रकाशित करण्यात आल दि. 25 जानेवारी रोजी मराठी विषय असलेल्या विद्यार्थ्यासाठी महानुभाव आश्रम, गीताज्ञान आश्रम, गांजपूर येथे अभ्यास भेट देण्यात आली. तसेच दिवानी न्यायालय क. स्तर किल्ले धारूर येथे विद्यार्थ्यांना न्यायालयीन प्रक्रियेची माहिती करून देण्यात आली.

दि. 20 जानेवारी 2023 रोजी डॉ. विठ्ठल केदारी याने मराठी भाषिचे न्यायालयीन कामकाजामध्ये उपयोजन या विषयावर दिवानी न्यायालय 'क' स्तर किल्ले धारूर येथे व्याख्यान दिले. तसेच विद्यार्थ्यांसाठी आवश्यक पूरक अशा विविध कार्यक्रमचे आयोजन मराठी विभागा तर्फे वेळोवेळी करण्यात येते.

लोकप्रशासन विभाग

1. सुशासन

कु . हेडगिरे कांचन जगदीश

लोकशाही राज्यकारभारात कार्यक्षम व प्रभावी प्रशासनाची हमी देणे म्हणजे सुशासन होय. सुशासनाची संकल्पना भ्रष्टाचाराला संस्थात्मक बंधने आपण कामकाजाच्या बाजार अर्थव्यवस्थेच्या गरजेनुसार परिभाषित केली गेली आहे. लोकशाहीची बांधीलकी कार्यक्षम आणि खुले प्रशासन, सार्वजनिक आणि खाजगी क्षेत्रातील स्पर्धा तसेच बाजारपेठासह एक वैध राज्य म्हणूनही सुशासनाला परिभाषित केले आहे स्वतंत्र न्यायपालिका निपक्षपातीपणा, समानतेवर आधा--रित कायदे आणि कायद्याचे राज्य ही सुशासनाची वैशिष्टये विविध आंतरराष्ट्रीय संस्थानी गृहीत धरली होती.

अर्थसंकल्पीय अनुशासनाला बळकट करणे. गैर सरकारी संघटनाचा वापर करणे, सामाजिक उदिदष्टये न्याय आणि पर्यावरणीय संरक्षणासह इतर संघटनांचा वापर करून सार्वजनिक क्षेत्रात सुधारणा करण्यास प्रोत्साहन दयावे असे सुशासनात गृहित धरले जाने.

जागतिक बँक संयुक्त राष्ट्रेय यासारख्य काही आंतरराष्ट्रीय संस्था देखील नवीन सार्वजनिक व्यवस्थापनासह सुशासनाशी संबंधित आहे जागतिक बँकेने सार्वजनिक उदयोगातील बाजारपेठेचे खाजगी - -करण करून स्पर्धात्मक बाजारांना प्रोत्साहन दिले जागतिक बँकेने 1989 साली प्रकाशीत केलेल्या सहारा - आफ्रिकी उपखंडावरील आपल्या अहवालात सुशासनाची मुलभूत वैशिष्ट्ये मांडली. त्यामध्ये

1)सार्वजनिक क्षेत्राचे व्यवस्थापन. Public sector management

2)शासनाचे उत्तरदायित्व :- Accountability of Governance.

3)विकासाचे कायदेशीर प्रारूप :- Legal framework and Transparency

4)माहिती व पारदर्शकता Information and Transparency.

ही ती चार वैशिष्ट्ये होत

भारतामध्ये सुशासनाच्या संदर्भात माहितीचा अधिकार नागरिकांची सनद ई-शासन आधार, मनरेगा या योजना आणि धोरणांच्या माध्यमातून सुशासनाच्या दिशेने महत्वाची पावले थकलेली आहेत.

लोकप्रशासन विभाग

अर्थसंकल्प 2021-2022 ची वैशिष्टे

कु. वैष्णवी सिरसट

अर्थसंकल्प म्हणजे शासनाचे आगामी आर्थिक वर्णचे जमा व स्वर्थाचे आराखाड़ किंवा अंदाज होय. अर्थमंत्री निर्मल सितारमन यानी अर्थसंकल्प संसदेत आगामी म्हणजेच 2021-22 या वर्षाचा अर्थसंकल्प संसदेत मोडला त्यांच काही वैशिष्टे पुढीलप्रमाणे मांडता येतील.

- 7 लाखापर्यंतचे वार्षिक उत्पन्न करमुक्त नविन कररचना घोषित
- मैला साफ करायाच काम माणसादवारे करण्याऐवजी **100** %यंत्राद्वारे होणार
- गरीबाना मोफत धान्य पुरवठा एक वर्षासाठी वाढविण्यात येणार
- अदिवासी मुलास साठीच्या एकलव्य शाळामध्ये 38 हजार शिक्षकाची भरती.
- भारताला भरडधान्याचे कोठार बनविण्यासाठी महत्वकांक्षी पाऊल.
- सिगारेटवर लावण्यात येणा-या कस्टम ड्यूटीत 16% इतकी वाढ
- केवायसी होणार सोपे नाव पत्ता याच्यातील बदल सुविधा अधिक सोपी इ - न्यायालये स्थापन करण्यासाठी 7000 कोटी रुपयाचा निधी.
- 0-40 क्योंगयतील नागरीकांचे हेल्थ स्क्रीन्निंग होणार
- शेतकऱ्यासाठी डीजीटल प्लेटफार्म, डाळीसाठी विशेष हब स्थापन करणार.
- सर्वसमावेशक वाढ
- वचिताना प्राधान्य
- पायाभूत सुविधा आणि गुंतवणूक
- क्षमता विस्तार
- हरित वाढ
- युवा शक्ती
- आर्थिक क्षेत्र .

आजादी का "अमृत महोत्सव "2021-2022

निशा नितिन पारवे

बी .ए .द्वितीय वर्ष

हिंदी विभाग

मार्गदर्शक:- प्रा .व्ही .डी **कापावार डॉ. एन. बी. कुंभार**

आजादी का "अमृत महोत्सव हम देश स्वतंत्र हो गए। यह दिन और हमारा 1943 आज तक हम बड़े उत्साह और प्रसन्नता के साथ मनाते चले आ रहे है। इस दिन सभी विदया लयों, सरकारी कार्यालयों पर राष्ट्रीय ध्वज्ञ लहराया जाता है। राष्ट्रगीत गाया जाता है। और इन सभी महापुरूषों, शहीदों को श्रदांजलि दी जाती है। जिन्होंने स्वतंत्रता के लिए प्रयास किए, आज हम आजादी का अमृत महोत्सव" विकसनशील भारत के वर्ष पूरे होने और 75 यहाँ के लोगों संस्कृति और उपलब्धियों के गौरवशाली इतिहास याद करने और जश्न मनाने के लिए भारत सरकार की और से की जानेवाली एक पहल है। से 75 वर्ष पूरे होने के इस पावन अवसर पर हमारे प्रधानमंत्री मोदी ने हमारे वीर जवानों तथा बलिदान देणेवाले विरांको याद करते हुए मोदीजी ने ए "अमृत महोत्सव" का आयोजन किया है ताकि हम अपने देश का वैभवशाली स्वतंत्र के इस शुभ अवसर पर हम ए जश्न मनाते है। इस वर्ष को यादगार बनाने के लिए छ हर घर तिरंगा लहराने की मोहिम चालू की है। सरकारी दफ्तरों अथवा विद्यालयों में भी ए महोत्सव उत्सव की तरह मनाया गया है।

अमृत महोत्सव एक वर्ष तक तक से लेकर पूरे मनाया जानेवाल है। हमारे परंपरागतदेश पे नाज़ करते हुए मनाने वाले है। परंपरा और संस्कृती हमारे देश की महान है। इस भारत को उसके तिरंगा को हम सलामी देते है और उसकी अस्मीता ऐसे ही बने रहे ये इच्छा व्यक्त करते है। अंग्रेजों द्वारा प्रत्यक्ष प्रशासन,जो मेँ **1858** शुरू हुआ ने उपमहाद्विप के राजनितीदु: और आर्थिक एकीकरण को प्रभावित किया स्वतंत्रता पूर्व कालखंड में हम मुगलों और ने कही वर्षा होने पर भारत छोड़कर अपने वतन जा कर रहने लगे और उसके बाद अंग्रेजों के अपनी सत्ता स्थापन की। 15 अगस्त आजादी की 1947 तारीख दशकों संघर्ष और आंदोलनों के हुकुमत भारत छोड़ने पर गई और 14 भारत की तक चले बाद अंग्रेजी मजबूर हो अगस्त की आधी रात भारत को यह देश - दुनिया के लिए। बड़ी घटना थी। पर लगभग आपका पता वर्ष की के कठोर संघर्ष के क्षितिज 20वर स्वतंत्रता रूप से सूर्य का उदय हुआ था,

और हमारी अपनी सरकार सत्ता में आई। युगों की चिर निंद्रा के बाद भारत में नए जीवन का संचार हुआ, परंतु स्वतंत्रता पंजाब के कुछ अच्छे लोगों ने मदत की आपको पता त की स्वतंत्रता केसी होती है? स्वतंत्रता सर्वेपरि होती है। स्वतंत्र व्यक्ती अपनी इच्छा से अपनी आवश्यकताओं की पूर्ति कर सरकता है 1 खा-पी सकता है गुलामी का जिवन कष्टमय होता है। हम अंग्रेजो ने दो सौ वर्षो तक गुलाम बनाकर रखा, जिसमें हमें काफी यातनाएं झेलनी पड़ी। न तो खाने के लिए था ना पाणी पिणे के लिए पर जाने की इज्जाजत, ना तो पेहनने के लिए कपड़े ऐसी बुरी परिस्थिती थी हमारे देश थी। स्वतंत्रता का अर्थ है 1. विज्ञा किसी नियंत्रण या बंधन के देश के - प्रत्येक व्यक्ती को स्वइच्छानुसार काम करने का अधिकार मिलना ओवर सबको ऊँच नीच, जाती - पाति से रहित समानता दर्जा प्राप्त होगा। हमारा भारत देश एक विकसनशील राष्ट्र 1. आजादी के बाद हमने की बदलाव लाएँ और हमारे भारत को विकास की दिशा कदे दी। हमारा देश कही हद तक भूततंस से निकलकर विज्ञानतेस का स्वीकार कर रहा है। अंधश्रद्धा निर्मुलन हो रहा है। हमें हमारे तरफ ले जाने के लिए India को प्रगतीकू प्रयत्न करने पड़ेगे और विकसनशील राष्ट्र से विकसित राष्ट्र बनाना होगा, हम हर सुबह बोलते है. India is my canty भारत मेरा देश है!हमें अपने देश के प्रति जागृत रहना पड़ेग आज को हमें संकल्प लेना होगा की हमें 22 अपने देश के प्रति हमेशा- अपना दायित्व निभाएँगे । अपने राष्ट्र हमेशा खुद

से पहले रखेंगे का विकास ही हमारा ध्येय होगा, खासकर की विदयार्थीयो को ऐसी विचार सरनी रखने की जरूरत है। देश जब का बच्चा बच्च देश के बारे में सज्ज होगा तब भारत विकसित होगा। हमारे भारत का राष्ट्रध्वज तिरंगा है। तिरंगे के हर रंग का अलग अर्थ होता है। हमारा तिरंगा हमें हमेशा शांतता, समानता और कही बातों का आश्वासन देता है। हमें हमेशा प्रयत्नश होना चाहिए, जिससे हमारे तिरंगे की शान बनी रहे। हमें अपने देश को गैरव शाली बनाने के लिए और कठोर परिश्र करना पड़ेगा, भारत को सोने की चिड़िया कहाँ गया है, पर ब्रिटिशोंने भारत का सब सोना लुट लिया और भारत को द्वारिद में की खाई में ढकेल दिया। यही तक की उन्हों हमारे संस्कृती की परंपरा की निशानियाँ ग्रंथ को जला दिया, ब्रिटिशोंने भारत को अलग अलग प्रकार की नशिली चित्रों की लत लगा जैसे की सिगरेट, शराब चरस, गजा पदार्थाकी लत लगाई जिसके कारण आज भी भारत की परिस्थिती बिगड़ी हुए है, शराब पिकर गाड़ी चलाने के कारण अनेक अपघात होते हैं और जाने जाती है।

बहोत सारे प्रकारकी बिमारी याँ होती है, और हमारे घरो में झगड़े बढ़ते है। ब्रिटिशोंने जितने अत्याचार किए उनने हमने हे सते। पर उन्होंने कुछ अच्छी बातें भी की है, जैसी की अंधश्रद्धा को मिटाने का प्रयास, रेल्वे प्रथम ब्रिटिश ही हमारे देश में लाएँ थे, अन्य प्रथा उन्होंने दूर किया, जैसे की बालविवाह सती प्रथा इन प्रथाओं पे निरबंध लगाएं। शिक्षा का अधिकार दिया। गरीब हो या आमिर उनको शिक्षा को प्राधान्य दिया और यहाँ तक की कहियों को नोकरीयों भी दी। आज हमारी सफलताएँ बढ़ती जा रही हैं हम अन्य देशों की तरह एक सफल राष्ट्र बन चुके है। इस लिए तो मेरा भारत महान 'भारत में लोकशाही जिसके कारण हम अपने देश को चलने वाला सेवक चुन सकत ता या राजनिति में जाकर देश २ की सेवा कर सकते हैं

आजादी का अमृत महोत्सव 2021-22

नूतन माणिक लोखंडे

बी .ए .द्वितीय वर्ष

हिंदी विभाग

मार्गदर्शक:- प्रा .व्ही .डी **कापावार डॉ. एन. बी. कुंभार**

15 अगस्त 2021 को भारत की स्वतंत्रता का पुरा 75 वर्ष हो जाएगा। प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी 12 मार्च 2021 को हो जाएगा। 12 में आजादी 21 या क्योंकी सत्याग्रह अगस्त की भारत की स्वतंत्रता का वां प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी 45 ने अहमदाबाद अमृत इस दिन शुरुआत 2023 तक के साबरमती आश्रम महोत्सव का उद्घाटन महात्मा फी थी चलेगा। गांधी ने T कि- 'नमक यह महोत्सव आजादी जाने के नाए भारत थी T इस अमृत कुछ कारण है महोत्सव को म 1 पहला को अंग्रेजों की गुलामी से आजादी मिली ना. यह कि दुसरा यह कि देश को स्वतंत्र करने के 75 लिए जिन राष्ट्र सुपुतों ने बलिदान दिया और त बहुत हो फष्ट तीसरा गए हैं. उन्हें याद कि आज़ादी करने का यह दिन र वर्ष पुरे डा यह इन कारणों से आजादी के अमृत है. महोत्सव के माध्यम सभी लोगों को स्वतंत्रता भौर लोकतंत्र में सही है और साथ ही वर्षो में की है सही मायने ही यह भारत में म बताने बहुत जरूरी बताना भी जरूरी है कि f क्या उपलब्धियां हासिल ल चारा

वर्तमान समय में जो युवा पीढ़ी है जिनकी वर्ष के बीच में है वह आजादी के ध्ये उम्र संघर्ष और लोकतंत्र के महत्व को बेहतर ढंग से रच नही जानती है कई विचारधारों में बंटी यह पी-या ढी गुमराही के एक चौराहे पर खड़ी है। ऐसे से में उसे अपने देश के इतिहास और वर्तमान से जोड़ना जरूरी है। कहते है कि जो देश अपना इतिहास भुल है। कई कुर्बानियां व्यर्थ चली गई तब जबकि देवा का भारत विभाजन हुआ। को आजाद कराने के लिए किन-किन चुनौतियों सामना भारत करना और क्या-क्या कुर्बानियां पडा पडी यह को देनी आज की युवा पीढ़ी

जानना साथ ही जरूरी है यह भी कि आने वाले समय में किन चुनौतियों "किताबों और सामना स्कूल आज़ादी से बारे में करना मैं पढाए बहुत मिल जाती है, लेकिन वह रुद पडेगा गए हालो कि से उन्हें जानकारी पाठ तक कुछ करीब से इसकी संघ की कहानी जानते है | इतिहास की बहुत की। बातें' पाठ्यक्रम जरूरी है। में नहीं" जिन्हें जानना या बला भारत को विश्व अर्थव्यवस्था में एक शक्ति जाता है भारत में युवाओं की संख्या अधिक है जो अपनी काबिलियत लग रही माना बहुत तार उन्नति और सफलता के परचम लहरा है लेकिन और देखा के विकास में भारत भी देखा ने एक बुरी जब सहयोग कर अर्थव्यवस्था का आजादी के बंटवारा झेलना पड़ा, गौर सुहद लगाना पड़ा उस भारत समय की अर्थव्यवस्था पूरी तरह से फिर भी लगातार प्रयास के दम पर भारत हर आज आज एक में विकास वाला देश भारत, एक साथ ही बड़ी चांद और मंगल बाद भारत चीन के के साथ बाद भारत टुट चुकी थी लेकिन बाद और देश प्रेम बड़ी अर्थव्यवस्था से बन गया शक्ति होने के यही न परामाण सैन्य शक्ति भी है पर मानव रहित मिशन भेजन वाले देशों की सुची में भारत का भी नाम 6 शामिल है जो कि हर भारतवासी लिए गर्व के की बात विग जिसने जाए भी है साथ दी भारत ही एकमात्र ऐसा बहुत कम खर्चे में मंगल मिशन पहली बार में ही सफल उत्पादन के पहली भारत ने बनाया बार में ही | बात की कई देशों को पिछे छोड़ा दिय मामले में है। किसी भी देखा का भविष्य होता है जब वह तभी उज्जवल अपने पिछले अनुभवों और विरासत के गौरव के साथ पल-पल जुड़ा रहता है! हम सभी जानते है कि भारत के पास एक समृद्ध

ऐतिहासिक चेतना और सांस्कृतिक विरासत का एक अथाह भंडार है जिस पर हमें गर्व होना चाहिए। इस ऐतिहासिक सांस्कृतीक, राष्ट्रीय चेताना को भारत के घर-घर पहुँचाने लिए, प्रधान मंत्री श्री क नरेंद्र मोदी जी ने अहमदाबाद, गुजरात आमम से एक पदयात्रा झंडी दिखाकर स्वतंत्रता की मे साबरमती (सब (स्वतंत्रता मार्च) को हरी समर्पित 'आजादी के अमृत उदघाटन किया 45 वी वर्षगांठ के लिए नि 'महोत्सव' कार्यक्रम कार आजादी से सप्ताह 75 अगस्त 2023 का अमृत पहले महोत्सव शुरू तक चलेगा J हुआ 15 अगस्त शा और 2022 आजादी का अमृत महोत्सव का स्वतंत्र्यता सेनानियों से प्राप्त प्रेरणा का स्वतंत्रता का अमृत है एक मतलब होता है कामृत । ऐसा पर्व जिसमें भारत आत्मनिर्भर होने का संकल्प लेता है भारत को कोन से पुरुष आजादी पिलाने के लिए देश के कोना महिलाओं और युवाओं ने असंख्य तपस्याओं बर्ष का बलिदान दिया था स्वातंत्रता आंदोलन की इस ज्योति को पूर्व-पश्चिम- उत्तर - दक्षिण दर दिशा में, हर क्षेत्र में निरंतर जगाने का कार्य हमारे संत-महंतो आचार्यों ने किया था। भक्ति आंदोलन ने एक तरह से राष्ट्र्व्यापी स्वतंत्रा आंदोलन की रीढ़ तैयार की थी नमक उस भारत की आत्मनिर्भरता का प्रतीक था. जब गांधी जी ने दांडी की यात्रा की और नमक को तोड़ा अंग्रेजों ने भारत की इस आत्मनिर्भर के प्रहार भी लोगों को 'इंग्लंड था कानून त्मनिर्भरता को खत्म करने का साथ साथ उसके मुल्यों पर समय भारत

राज्यशास्त्र विभाग

मानव अधिकार आणि वास्तविक परिस्थिती

बचुटे रत्नदिप बाळासाहेब

बी .ए .तृतीय वर्ष

मार्गदर्शक- प्रा नागोराव वाघमारे

• प्रास्ताविक

समकालीन जागतिक राजकारणामध्ये मानव अधिकारांच्या संरक्षणाची जाणीव एकीकडे विकसित होताना दिसते. तर दुसरीकडे मानव अधिकारांच्या उल्लंघनाच्या घटनाही वाढताना दिसतात. मानव अधिकार -मधील परस्पर संबंधाचा आधार गोष्टीबरोबरच आंतरराष्ट्रीय त्या राष्ट्रातील मानव विश्व व्यापार राजकारणात बनला हा राष्ट्रा असून इतर राष्ट्राची प्रतिष्ठा अधिकारांच्या दर्जावरून ठरत आहे. संघटनेच्या व्यासपीठावर आंतरराष्ट्रीय व्यापारा विषयी नियमावली बनविण्यासाठी विकसित आणि विकसनशील राष्ट्रामध्ये जी चर्चा चालू आहे त्या चर्चे केंद्रस्थानी आहे. मानव बनली मानव अधिकाराच्या संरक्षणाचा मुद्दा अधिकारांच्या संरक्षणाविषयी राष्ट्र संवेदनशील असून त्यांच्या संरक्षणासाठी बहुतांश राष्ट्रामध्ये -घटनात्मक तरतूद करण्यात आली आहे. प्रस्तुत प्रकल्पामध्ये मानव अधिकारांचा अर्थ आणि स्वरुप स्पष्ट करण्याबरोबरच आंतरराष्ट्रीय आणि राष्ट्रीय पातळीवर मानव अधिकारांच्या संरक्षणासाठी होत असलेल्या प्रयत्नांचा आढावा घेण्यात आला आहे. त्याचबरोबर मानव --तील प्रमुख आली आहे. अडथळ्यांची अधिकारांच्या संरक्षणा सविस्तर चर्चा करण्यात आला आहे.

मानव अधिकारांचा इतिहास

मानव अधिकारांची कल्पना ही नैसर्गिक हक्क किवा अधिकारांवर आधारलेली आहे. मानव अधिका -रांना नैसर्गिक हक्कांचे आधुनिक रूप मानले जाते. माणसा -ला माणूस या नात्यानेच जन्मत: काही मूलभूत अधिकार प्राप्त झाले आहे हे त्याच नैसर्गिक अधिकार असून ते हिरावून घेण्याचा अधिकार प्राप्त झाल आहे. कोणत्याही समाजाला किंवा राजसत्तेला नाही, हे अधिकार शक्ताला जगण्यासाठी, त्यांच्या व्यक्तीमत्त्वाच्या विकासासाठी आवश्यक आहेत. त्याशिवाय व्यक्तीच्या अस्तित्वाची कल्पना करणे अशक्य आहे. हा विचार ग्रीक व रोमन विचारवंतांच्या लेखनातून, ख्रिस्ती तत्त्वज्ञानामधून प्रतिबिंबित होती नैसर्गिक अधिकारांची कल्पना पुढे सतराव्या शतकात सामाजिक करार सिद्धांतांच्या पुरस्कर्त्यांनी उचलून धरली. या अधिकारांचे समर्थन करण्यात जॉन लॉक, जे जे कसो यासारखे सामाजिक करार सिद्धांताचे पुरस्कर्ते आघाडीवर आहेत. नैसर्गिक अधिकारांची निर्मिती राज्य अस्तित्वात घेण्यापूर्वीच झाली होती. असा दावा ते करतात. नैसर्गिक अधिकारांना कायद्याचे संरक्षण प्राप्त झाल्यावर या अधिकारांचे देवी अधीष्ठान संपुष्टात आले आणि हेच अधिकार पुढे मानव पुढे मानव अधिकार म्हणून ओळखले जाऊ लागले.

मानव अधिकार : अर्थ आणि स्वरूप

मानव अधिकारांचा अर्थ आणि स्वरूप समजावून घेण्यापूर्वी प्रथम हक्क म्हणजे काय हे समजावून घ्यायला हवे. प्रत्येक व्यक्तीला काही गोष्टी मिळविण्याचा अधिकार आहे आणि या आहे. अशा अधिकाराला इतरांनी मान्यता दिलेली अधिकाराला ढोबळमानाने हक्क म्हणून संबोधता येईल. था हक्कामध्ये काही हक्क अस असतात, जे व्यक्तीला जन्माने प्राप्त होतात. व्यक्तीला जगण्यासाठी, त्याच्या व्यक्तिमत्वाच्या विकासासाठी अशा हक्कांची

आवश्यकता असे हे हक्क व्यक्तीला जन्मानेच प्राप्त झाल्यामुळे ते हिरावून घेण्याचा अधिकार कोणालाही - नसतो. असे हक्क मानव अधिकार म्हणून ओळखले जातात. हे हक्क व्यक्तीला समान किंवा राज्य बहाल करत नाही. व्यक्ती अस्तित्त्वात आली की हे हक्का अस्तित्त्वात येतात. मानव अधिकाराचा विकास हा नैसर्गिक हक्क किंवा अधिकारांच्या कल्पनेमधून झाला. नैसर्गिक अधिकारांची संकल्पना पाश्चिमात्य राजकीय विचारांमध्ये सोळाव्या सतराव्या रातकामध्ये प्रभावी बनली अमेरिका तसेच युरोपमधील काही राष्ट्रांनी नैसर्गिक अधिकारांना आपल्या संविधानामध्ये स्थान दिले. परिणामी नैसर्गिक हक्क हे कायदेशीर हक्क बनले. नागरी स्वातंत्र्याच्या रुपात ते उपभोगले, जाऊ लागले मानव अधिकारांची संकल्पना नैसर्गिक हक्क, कायदेशीर हक्क, नागरी स्वातंत्र्यावर आधारित आहे.

मानव अधिकार म्हणजे नैसर्गिक अधिकारांचे धर्मनिरपेक्ष रूप आहे. सतराव्या शतकापासून यूरोपमध्ये नैसर्गिक अधिकारांना देवी अधिकार म्हणून देखील संबोधले. जायचे. विसाव्या शतकामध्ये मानव अधिकारांचे धार्मीक अधिष्ठान मागे पडले आणि या अधिकारांना धर्मनिरपेक्ष रूप प्राप्त झाली

मानव अधिकारांचा प्रवास

नैसर्गिक अधिकार ⟶ दैवी अधिकार कायदेशीर अधिकार ⟶ नागरी स्वातंत्र्ये ⟶ मानव अधिकार

मानव अधिकारांच्या व्याख्या:

1) इन्डमहाउस विश्वकोष: मानव अधिकार म्हणजे व्यक्तीला जन्माने प्राप्त झालेले असे अधिकार जे व्यक्तील सन्मानाने जगण्यासाठी अत्यावश्यक आहेत.

2) मॅककरलेन : मानव अधिकार हे असे नैतिक अधिकार आहेत जे प्रत्येक रवी आणि पुरुषाला माणूस या नात्याने प्राप्त झाले आहेत.

3)उबार्किन मानव अधिकार हे मानवाला प्राप्त झालेले असे अधिकार आहेत की, ज्यांचे सार्वजनिक हितासाठीदेखील उल्लंघन होऊ शकत नाही आणि राष्ट्रीय राज्याकडून उल्लंघन काथयाशिवायदेखील ते उपभोगता येऊ शकतात.

4)मॉरिस क्रॅटसन : मानव अधिकार हे स्वातंत्र्याचे सर्वोच्च आणि पवित्र अधिकार असून त्याचे उल्लंघन राज्याला करता येणार नाही-

5) सन 1998 त्या भारतातील मानव अधिकार संरक्षण कायदा : या कायद्यानुसार मानव अधिकार म्हणजे व्यक ये स्वातंत्रय, जीवन आणि समतेशी निगडित असे मुलभूत अधिकार की ज्यांच्या संरक्षणाची हमी राज्य घटनेने दिली आहे आणि आंतरराष्ट्रीय ठरावामध्ये ज्यांचा समावेश आहे.

मानव अधिकारांची संकल्पना

1) मानव अधिकार हे नैसर्गिक अधिकारांचे आधुनिक आणि धर्मनिरपेक्ष रूप आहे.
2) हे अधिकार व्यक्तीला सन्मानपूर्वक जगण्यासाठी आणि त्याच्या व्यक्तीमत्त्वाच्या विकासासाठी अपरिहार्य आहेत.

3) मानव अधिकार म्हणजे असे अधिकार की, जे व्यक्तीला माणूस म्हणून जन्मानेच प्राप्त झालेले आहेत. हे अधिकार उपभोगण्यासाठी विशिष्ट सामाजिक परिस्थितीच्या निर्मितीची आवश्यकता आहे.

4) या अधिकाराचे स्वरूप वैश्विक, मुलभूत आणि निरंकुश आहे. हे अधिकार वैश्विक आहेत. कारण ते या विश्वातील प्रत्येक व्यक्तीला जात, धर्म, वंश, भाषा, राष्ट्र या कृत्रिम बंधनाशिवाय प्राप्त झालेले आहेत. ते मूलभूत आहेत कारण ते कोणत्याही परिस्थितीमध्ये राज्याला हिरावून घेता येणार नाही. व्यक्तीला आपल्या अस्तित्त्वा- साठी आणि सन्मानपूर्वक जगण्यासाठी ते आवश्यक असल्यामुळे त्यांचे स्वरुप निरंकुश आहे. या अधिकारांची इतर कोणत्याही अधिकारांशी तुलना किंवा बरोबरी होऊ शकत नाही.

5) हे व्यक्तीला इतर व्यक्तीपासून तसेच राज्याच्या सत्तेपासून, हिंसाचारापासून संरक्षणाचे कवच, साधन आहे. व्यक्तीला आपल्या संरक्षणासाठी हे अधिकार व्यक्ती किंवा समाजाकडून प्राप्त झालेले नाहीत तर ते त्याला जन्मानेच प्राप्त झालेले आहेत. हे अधिकार व्यक्तीचे नैतिकदृष्ट्या रक्षण करतात.

6) हे अधिकार व्यक्तीला राज्याविरुद्ध प्राप्त झालेले आहेत आणि प्रत्येक राज्याने या अधिकारांचा आदर करायला हवा,

7) मानव अधिकारांवर इतर अधिकारांची मर्यादा नसते ते स्थल, कालपरत्वे बदलत नाहीत. सामूहिक हिता साठीदेखील या हक्कांचे उल्लंघन करता येत नाही. (ix) मानव अधिकार स्वाभाविक आहेत. समाज किंवा राज्य त्यांना निर्माण करीत नाहीत. सामुहिक हितासाठी देखीव या हक्कांचे उल्लंघन करता येत नाहीत

• मानव अधिकारांची वैशिष्ट्ये:

मानव अधिकारांची काही ठळक वैशिष्ट्ये आहेत. या वैशिष्ट्यांमुळे मानव अधिकार इतर अधिकाशंपेक्षा वेगळे मानले जातात. ही वैशिष्ट्ये खालीलप्रमाणे स्पष्ट करता येतील

अ) वैश्विकता :

मानव अधिकार हे विशिष्ट व्यक्ती किंवा समाजा पुरते मर्यादित नाहीत तर ते या विश्वातील प्रत्येक व्यक्ती -ला माणूस या नात्याने प्राप्त झालेले आहेत. हे अधिकार हे अधिकार व्यक्तीला राज्याने किंवा समाजाने बहाल केलेले नाहीत तर ते व्यक्तीला जन्मानेच प्राप्त झालेले आहेत. सर्व काळ आणि परिस्थितीमध्ये सर्वांना प्राप्त झालेले असे हे अधिकार आहेत.

ब) व्यक्तीनिष्ठ :

मानव अधिकार हे व्यक्तीनिष्ठ अधिकार आहेत. कारण हे अधिकार व्यक्तीस्वातंत्र्य, विचार, भाषण स्वातंत्र्यावर आधारित आहेत. प्रत्येक व्यक्ती हा जन्माने स्वतंत्र असून त्याला स्वातंत्रपणे विचार करण्याचा निर्णय घेण्याचा, सन्मानपूर्वक जगण्याचा अधिकार आहे. हे स्वातंत्र्य मानव अधिकारांमध्ये अंतर्भूत आहे. ही अंतर्भूत असणारी स्वातंत्र्ये व्यक्तीच्या व्यक्तीमत्त्व विकासासाठी अपरिहार्य आहेत. म्हणून याचे स्वरुप व्यक्तीनिष्ठ आहे.

क) परमोच्चता:

व्यक्तीला जगण्यासाठी मानव अधिकार आवश्यकआहेत. त्याशिवाय व्यक्तीच्या व्यक्तीमत्वाचा विकास अशक्य

आहे. परिणामी अधिकारांची तुलना इतर अधिकारांशी करता येत नाही. मानव अधिकार हे परमोच्च अधिकार आहेत. जोपर्यंत व्यक्तीकडून देशातील प्रस्थापित कायद्याचा भंग होत नाही तोपर्यंत हे अधिकार काढून घेण्याचा शासनाला अधिकार नाही. मानव अधिकार हे परमोच्च आणि पवित्र असणारे असे स्वातंत्र्य आहे की, ज्यांची पायमल्ली करण्याचा शासनाला अधिकार नाही.

ड) व्यावहारिकता :

मानव अधिकार हे व्यावहारिक आहेत. कारण हे अधिकार व्यक्तीला उपभोगण्यासाठी आवश्यक सुविधा उपलब्ध करून देणे शासनासाठी अवघड नाही. शासन सार्वजनिक हितासाठी कायदे करून-देखील व्यक्ती स्वातंत्र्य अबाधित ठेवू शकते. समाजातील प्रत्येक व्यक्तीच्या आर्थिक आणि सामाजिक गरजा पूर्ण करणे जरी शासनाला शक्य नसले तरी व्यक्तीला जगण्यासाठी आवश्यक सुविधा शासन निश्चित पुरवू शकते. या अधिकारांचे स्वरुप व्यवहारिक असल्यामुळे त्यांना संरक्षण देणे शासनाला अवघड नाही.

३) अंमलबजावणी :

मानव अधिकार हे व्यक्तीला इतर व्यक्तींपासून राज्याच्या अधिकारांपासून, हिंसाचारापासून स्वतःचे रक्षण 1 करण्यासाठी प्राप्त झालेले संरक्षक कवच आहे. हे अधिकार अमलात आणण्यासाठी राज्यामध्ये कायद्याचे अधिराज्य प्रस्थापित होणे आवश्यक आहे. देशाची कायदेव्यवस्था ही मानव अधिकारांना संरक्षण देणारी आणि हे अधिकार व्यक्तीला उपभोगण्यासाठी आवश्यक सुविधा पुरविणारी असायला हवी. त्यामुळे कायद्याच अधिराज्य आवश्यक आहे.

M.S.P. Mandal's

Arts, Commerce & Science College, Kille-Dharur

Department of Zoology

Annual Report

Academic Year, 2021-2022

The detailed Annual report of the Department of Zoology for the Academic year 2021- 2022 is as follows.

- **Enrolment: The total enrolled students for B.Sc. F.Y Zoology are 85, S.Y. 69 & T.Y. 53.As per academic calendar of Dr. BAMU the effective teaching were commenced from 1.10.2021**
- **Curricular activity:- During the academic year the students of F.Y, S.Y & T.Y were participated in all departmental activity like test, tutorial & seminars.**
- **Co-Curricular Extension Activity: The students of department of Zoology were also actively participated in co-curricular activity of the college like tree plantation. cleanliness campaign, Blood donation camp, AIDS awareness rally etc. The students participated in one day educational study tour visited at Maharashtra fish breeding center kesapuri, Majalgaon on 6.1.2022**
- **Research Activity: The department of Zoology having recognized research center of Dr. BAMU A'bad during the year 12 research students were registered for Ph.D. degree under the guidance of Prof. Dr. A.D.Lakhe, Prof. Dr. R.T Pawar & Dr. S.D.Gulbhile. Seminar/Workshop:- One day workshop on sericulture (off campus) were organized on 31.12.2021 at Awargaon Tq.Dharur, the resource person was Dr. Latpate C.B.Parbhani**

MSP Mandal

Arts, Commerce and Science College, Kille-Dharur.

DEPARTMENT OF BOTANY

Annual Report 2021-22

During this academic year over all 198 students enrolled their name for UG course in BOTANY.. To increase the interest and self compatibility department conduct various programmes. On 28 Sept 2022 Science forum's inauguration was arranged. Dr. Ashok Humbe HOD, Physics Department, Dr. B.A.M. University, Sub-Center Osmanabad was Present as chief guest and inaugurator for the programme. Whole nation is celebrating "AZADI KA AMRIT MAHOSTAV" in that connection department of botany in collaboration with NCC unit of college actively conducted plantation at Jahagirmoha premises on 21-09-2022. In collaboration with Tahsil Office Department & College collectively organize one day workshop on "E pik pahani" on mobile app. To literate students about new app. in agricultural practices. A workshopon soil conservation was also conducted in college, Mr. Ajit Daddas Manager of Mainstream Foundation Pune share his guidance on soil conservation & its advantages.

From this academic year department has started certificate course on Bio- waste management, for B.Sc. T.Y, students.

मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित

कला, वाणिज्य एवं विज्ञान महाविद्यालय, किल्ले धारूर जि. बीड

हिंदी विभाग

वार्षिक अहवाल 2021-2022

हिंदी विभाग में शैक्षणिक वर्ष 2021-2022 के दौरा हिंदी विभाग ने विभिन्न गतिविधिया ऑनलाइन एवं ऑफलाइन पद्धतीसे सुचारू रूप से संपन्न हुई. छात्रों की प्रवेश कि लिए विशेष प्रयास किये गये. इस दौरान ऑनलाइन एवं ऑफलाइन तासिकाए संपन्न हुई साथ ही हिंदी विभाग द्वारा 14 सितंबर को हिंदी दिवस के रूप मे मनाया गया इस उपलक्ष्य में विभिन्न कार्यक्रमों का आयोजन किया गया, साथ ही भाषा वांग्मय मंडल का उद्घाटन समारंभ आयोजित किया गया जिसके उपलक्ष में छात्रों द्वारा तैयार किये गये भीती पत्रको का विमोचन मुख्य अतिथीयो के करकमलो से किया गया, समारोह के अध्यक्ष प्र. प्रधानाचार्य प्रो. दीपक भारती जी थे तथा मुख्य अतिथी के रूप में प्रो. डॉ छत्रभुज सोलंके मराठी विभाग प्रमुख बाबुरावजी आडसकर महाविद्यालय, केज इनकी प्रमुख उपस्थिती रही, साथ ही बी.ए. तृतीय वर्ष के छात्रो के प्रकल्प लेखन कार्य एब उस प्रश्नपत्रके मौखिकी के बहिस्त परीक्षक के रूप में डॉ प्रकाश खुले हिंदी विभाग बाबुरावजी आडसकर महाविद्यालय, केज इनकी उपस्थिती मे संपन्न हुआ.

साथ सौ. केशरबाई सोनाजीराव सिरिसागर महाविद्यालय बीड के हिंदी विभाग से प्रस्तुत महाविद्यालय का अनुबंध भी किया गया जिसके तहत छात्र तथा अध्यापको के लिए शैक्षिक आदान प्रदान सुचारू रूप से संपन्न हो सके साथी विभाग के अध्यापको ने विभिन्न राष्ट्रीय चर्चासत्रो मे अपनी सहभाग लिया.

मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळ

कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय किल्ले धारूर जि. बीड. (महाराष्ट्र राज्य) 431124

राज्यशास्त्र विभाग

वार्षिक अहवाल 2021-2022.

शैक्षणिक वर्षे 2021-22 - मध्ये बी.ए. प्रथम वर्ष व द्वितीय वर्ष व तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थाचा अभ्यासक्रम शिकवून पूर्ण करण्यात आला व विद्यार्थांना विद्यापीठाच्या परिक्षाविषयी मार्गदर्शन करण्यात आले.

तासिका बरोबरच online/offline अध्यापनाच्या जो अभ्यासक्रमांशी संबंधीत विद्यार्थाच्या अडचणी सोडविण्यात आल्या.

राज्यशास्त्र विभागाच्या वतीने बी. ए. प्रथम, द्वितीय व तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थाच्या 2 Test आणि 2 Home Assignment पूर्ण करून घेण्यात आले. बी.ए. तृतीय वर्षाच्या विदयामध्ये बोलण्याचे धाडस.निर्माण व्हावे या हेतुने विदयार्थीमध्ये Group Discuss च्या माध्यमातून तसेच Samir च्या द्वारे.विद्यार्थान भाग करून घेण्यात आले. बी. ए. तृतीय वर्षाच्या मुख्य राज्यशास्त्र मुख्य विषय (Main Surjeet) घेतलेल्या विदयार्थाना मार्गदर्शन करण्यात आले.

Co-curricular Activity:

वर्षे 2021-22 मध्ये विद्यार्थाचे वाचण्याची व लिखाणाची आवड निर्माण व्हावी या हेतुनी राज्यशास्त्र विषयाच्या विद्यार्थ्याकडुन भित्तीपत्रके तयार करून घेण्यात महाविदयालयातून प्रकाशित होणारे वार्षिक अंकामध्ये विदयार्थाचे लेख, कविता प्रणाशन व्हावेत व विद्यार्थाना यात सहभागाची संधी मिळावी या उद्देशाने विद्यार्थी उन लेखक निवडक लेख थेण्यात आले.

III Research Activity:

बी.ए. तृतीय वर्षाच्या मुख्य विषय राज्यशास्त्र असणा-य प्रायिक विद्यार्थ्याकडुन विद्यापीठाच्या मार्गदर्शक सुचनानुसार प्रत्येक एक संशोधन प्रकल्प अहवाल तयार शीना रुची निर्माण व्हावी राज्यशास्त्र वि प्रा नागोराव वाघमारे व माझे सहकारी प्रा. डॉ. प्रशांत सोलंके यांनीonline राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय सेमिनार व चर्चासत्रामध्ये शोधनिबंधासह आपका भाग नोंदवीला

Extension Activity-

बी. ए. प्रथम व द्वितीय व तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थाना UPSC & MPSC मध्ये व सर्व स्पर्धात्मक परिक्षामध्ये सहभागी करून घेण्यासाठी व त्यंच्यात स्पधर्मातक परीक्षा विषयी आवड निर्माण होण्यासाठी सविस्तर मार्गदर्शन करण्यात आले. महाविदयालयात प्रवेशित मागास वर्गीय तसेच खुल्या प्रवर्गात विद्यार्थीला भारत सरकार (GOI) ईबीसी व विविध शिष्यवृत्ती यापासून विद्यार्थी वंचित राहु नये ए साठी समान संधी केंद्राचे. समन्वयक प्रा. नागोराव संभाजी वारे यांनी विद्यार्थी मा मार्गदर्शन केले.

Orgnized Webinar / conference

राज्यशास्त्र विभागाच्या वतीने ऑनलाईन व ऑफलाईन वेळीबार व चर्चासत्राचे आयोजन व विभागातील प्राध्यापक प्रा. नागोराव संभाजी वाघमारे व डॉ. प्रशांत सोलंके यांनी सहभाग व आयोजन केले. राज्यशास्त्र विभागाच्या वतीने दिनांक 30 सप्टेंबर 2021 2 Role of Indian Foreign Policy In the Emerging world order या विषयावर एक दिवस zoom online या प्लेटफार्मवर घेण्यात आले. या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शिवदास शिरसाठहे होते तर चर्चा सत्राचे उद्‌घात्क डॉ. सुमन मोर्या राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख जयपुर विद्यापीठ जयपुर तर दुस-या सत्राचे मागर्दर्शक प्रा. डॉ. महमदघोष राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख वाणिज्य विज्ञान महाविद्यालय बिजापुर, कर्नाटक राज्य हो होते तर तिसन्या सत्राचे प्रमुख डॉ पंकज वत्ते युनिक अॅकडमी पुणे. हे होते सदर प्रास्ताविक प्रा. नागोराव वाघमारे याने केले आभार प्रा. गोपाळ सगर मांडले.

- दिनांक 14 डिसेंबर 2021 राज्यशास्त्र विभाग व परिक्षा विभाग तसेच युनिक ॲकडमी पुणे. यांच्या संयुक्त विद्यमाने विविध स्पर्धात्मक परिक्षेत राज्यशास्त्र विषयाचे महत्व या विषयावर एक दिवसीय ऑनलाईन चर्चासत्राचे आयोजन करण्यत आले होते. Linkage अंतर्गत यशवंत महाविद्यालय नांदेड राज्यशास्त्र विभाग कला, वाणिज्य व विज्ञान महविद्यालय किल्ले धारूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक 8 डिसेंबर 2022 - केंद्र-राज्यसंबंध व राज्यपाल की यांचे भूमिका ए विषयावर डॉ प्रभाकर जाधव यांच्या व्याखानाचे आयोजन करण्यात आले होते

दिनांक 25 जानेवारी 2022 या अनुषंगाने मतदान दिनाच्या अनुषंगाने linkage च्या माध्यमातून डॉ. अजय गव्हाणे राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख यशवंत महविद्यालय नांदेड यांच्या विशेष व्याख्यान घेण्यात आले होते..

मार्च 2022 मध्ये मतदार दिनाच्या अनुषंगाने राज्यशास्त्र मतदार विभागप्रमुख प्रा नागोराव वाघमारे यांनी भारतीय लोकशाही व जबाबदार नागरिक या विषयावर विनायकराव महाविध्यालय कन्नड येथे google meet वर ऑनलाईन व्याखान दिले.

मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलीत,

कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविदयालय

किल्ले धारूर,जि बीड 431124

समाजशास्त्र विभाग वार्षिक अहवाल

शैक्षणिक वर्ष 2021 2022

शैक्षणिक वर्ष 2021 22 मध्ये समाजशास्त्र विभागाच्या वतीने केलेल्या कार्याचा अहवाल खालील प्रमाणे

1. शैक्षणिक वर्ष 2021-2022 या वर्षात समाजशास्त्र विभागाचे विभाग प्रमुख प्रा. बावस्कर जी. डी यांनी बी. ए. बी. एस. सी. बी. कॉम प्रवेश समीतीत सदस्य म्हणून काम केले.

2. शैक्षणिक वर्ष 2021-2022 या वर्षात समाजशास्त्र विभगाच्या वतीने करावयाच्या शैक्षणिक नियोजनासाठीची बैठक घेण्यात आली. या बैठकिस विभाग प्रमुख प्रा. बावस्कर जी. डी. व प्रा. अमोल बागर उपस्थीत होते. या बैठकीत समाजशास्त्र विभगाचे वेळापत्रक, अभ्यासक्रम, शैक्षणिक वर्ष 2021-2022 मध्ये घ्यावयाच्या सत्र परीक्षा यांचे नियोजन करण्यात आते.

3. सामाजिक शास्त्र विभागाच्या वतीने 8 फेब्रुवारी 2020 रोजी Sustainable Development Goals या विषयावर राष्ट्रीय चर्चासत्राचे आयोजन करण्यात आले

4. समाजशास्त्र विभाग प्रमुख प्रा. बावस्कर जी. डी. यांनी पीएचडी पदवी प्राप्त करण्यासाठी पूर्व मुलाखत देऊन आपला संशोधन प्रबंध स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड येथे सादर केला.

5. शैक्षणिक वर्ष 2021-2022 या वर्षात सामाजिकशास्त्र मंडळाचे उदघटन करण्यात आले.

6. महाविदयालयातील विविध विभागात सदस्य म्हणून काम पाहीले.

7. माजी विदयार्थी समीतीचा समन्वयाक म्हणून काम पाहीले. त्या अंतर्गत माजी विदयार्थी व पालक मेळाव्याचे आयोजन करण्यात आले.

8. शैक्षणिक वर्ष २०२१-२०२२ मध्ये माजी विद्यार्थी संघाची नोंदणी न्यास नोंदणी कार्यालयात करण्यात आली व त्याअंतर्गत माजी विद्यार्थी संघाची स्थापना करण्यात आली.

9. पहील्या व दुसऱ्या सात घटक चाचणी व प्रकल्प कार्याचे मुल्यमापन करण्यात आले.

10. 07.5.2021 रोजी समाजशास्त्र अर्थशास्त्र विभागाच्यावतीने Recent Trends in Gender Studies या विषयावर आंतरराष्ट्रीय चर्चासत्राचे आयोजन करण्यात आले.

मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळाच

कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय

किल्ले धारूर जिल्हा बीड. 431124.

अर्थशास्त्र विभाग वार्षिक अहवाल शैक्षणिक वर्ष 2021 2022

१. Curricular activity :

१. शैक्षणिक वर्ष २०२१ २०२२ या वर्षात कोरोना साथ रोगाच्या प्रभावामुळे सर्व तासीका (बी.ए.

प्रथम, द्वितीय व तृतीय) या Google Meet च्या माध्यमातून प्रारंभीच्या सत्रात online घेण्यात आल्या तर शासन नियमानुसार पुढच्या सत्रात सर्व निर्बंध कमी होताच offline घेण्यात आल्या

२. त्याचबरोबर प्रत्येक विध्यार्थ्याच्या २ Test आणि २ Home Assignment पूर्ण करून घेण्यात आले.

३. त्याचबरोबर Group Discussion च्या माध्यमातून COVID १९ व भारतीय अर्थव्यवस्थेसमोरची आव्हाने या बाबतीत चर्चा घडवून आणली.

२. Co-curricular activity :

१. COVID १९ व भारतीय अर्थव्यवस्था या विषयाशी संबंधित वेगवेगळया विषयांवर विध्यार्थ्याकडून ४ भित्तीपत्रके तयार करून घेण्यात आले.

२. COVID १९ व भारतीय अर्थव्यवस्था या विषयाशी संबंधित वेगवेगळया विषयांवर विध्याथ्र्यांकडून ४ निबंध लिहून घेण्यात आले...

३. Research activity

१. दीपक भारती यांच्या मर्गदर्शनाखाली पीएच. डी. करणाऱ्या ८ संशोधक विध्याथ्र्यांचा प्रत्येक ६ महिन्याला प्रगती अहवाल तयार करून तो विद्यापीठास सादर करण्यात आला.असून ४ संशोधकांचे संशोधन कार्य अतिम टप्यात आहे. २. बी. ए. तृतीय वर्षाच्या मुख्य विषय अर्थशास्त्र असणाऱ्या प्रत्येक विध्यार्थ्याकडूनअहवाल तयार करून घेण्यात आला.

३. पीएच. डी. च्या २ खुल्या मोखीकीसाठी (स्वा.रा.ती.म. विद्यापीठ, नांदेड) बहिस्थ परीक्षक व Referee म्हणून दीपक भारती यांनी जबाबदारी पार पाडली.

४. Organized webinar / conference / workshop/symposia:

१. Recent trends in gender studies या विषयावर एक international seminar घेण्यात आला.

२. चलन पद्धतीतील बदल या विषयावर दयानंद कॉलेज लातूर सोबत एक online व्याख्यानमाला घेण्यात आली.

M. S. P. Mandal's

Arts, Commerce and Science College

Kille Dharur Dist. Beed

ANNUAL REPORT 2021-22

Department of NCC

*The Tree Plantation programme was organized on Date 05/06/2021. In this programme the NCC Cadets planted the tree at their own houses

* Organization of International Yoga Day on Date: 21/06/2021. On this occasion Online workshop entitled "Counseling on Yoga: It's Significance & Consequences" was organized. The President of this programme was Principal Dr. Shivadas Shirsath. The resource persons for this programme were Hon. Shri. Sanjay Aurangabadkar, District Chief, Aurangabad, Bhartiya Yog Sansthan, New Delhi & Manager, Bank of Baroda, Aurangabad& Dr. Balaji Navle, Associate Professor & Head Department of English, Deogiri College Aurangabad

*The Blood Donation Camp was organized on Date: 01/10/2021 by NCC Department. The blood Donation Team of Swami Ramanand Teerth Rural Hospital Ambajogai was present to collect the blood on this occasion. In this camp 09 Donors donated Blood.

*Combined Annual Training Camp (CATC)-211-212 was held in the College from Date: 04/10/2021 to 10/10/2021 for NCC 'B' & 'C' Certificate Cadets. The camp was inaugurated by Principal Dr. Shivadas Shirsath Special guests for this event were Sub. Pramod Kumar and Hav. Kahisagar Saheb.

*The COVID-19 vaccination programme for College students was organized on behalf of NCC & NSS Departments on Date: 27-28 Oct. 2021 to reduce the number of COVID-19 patients. In this vaccination program 64 students were vaccinated.

*One day Firing Camp was organized at Padegaon Dist. Aurangabad on Date: 16/03/ 2022. This camp was organized by Battalion Head Quarter Aurangabad to give knowledge of firing with 0.22 Deluxe Rifle. In this camp 08 Cadets were participated. Col. Moindela. Administrative Officer, 51 Mah. Bn. Aurangabad was present as Firing Range Officer. Maj. Dr. M. N. Gaikwad escorted the Cadets.

*NCC Day was celebrated on Date: 29/11/2022 in presence of Principal Dr. Shivadas Shirsath, Vice Principal Mr. M. A. Jogade Maj. Dr. M. N. Gaikwad gave an introduction and aim of celebration of NCC Day. In this event 18 Cadets were participated by following COVID-19 instructions.

* Cleanliness Drive event under PUNEET SAGAR ABHIYAN Date: 01-30 Dec. 2021 was organized at village Maindwadi Tq. Kille Dharur Dist. Beed on Date: 14/12/2021. In this event 26 Cadets were participated.

*Felicitation program of Army recruited NCC Cadets was organized on Date: 27/01/2022. This program was organized to inspire the Cadets to join in Arm Force Services. In this recruitment rally 06 NCC Cadets and 09 non NCC students joined in Army GD services.

*The NCC Cadets were participated in Medical and Surgical Camp on Date: 10-12Mar. 2022. This camp was organized by Rural Hospital Kille Dharur. Hon'ble Prakash Solanke (MLA) was the inaugurator.

*Online workshop on Yoga was organized on the Date: 30/4/2022 at 12:00 on Zoom Platform. In this event total 39 participants - Faculties, NCC Cadets & other stake holders were participated in an online mode.

*Workshop on Yoga was organized on the Date: 09/5/2022 at 8: 00 on playground of the College. In this event total 45 participants - Faculties, NCC Cadets & other stake holders were participated.

MSP Mandal's

Arts, Commerce and Science College, Kille-Dharur.

Annual Report of the Physics Department For The Academic Year 2021-2022

1. In the beginning of the academic year 2021-2022 the departmental staff meeting was organized on 29/10/2021 at 11:30 am in the department. In this meeting the discussion was made on Plan of Action, Teaching Plan & on the requirements of the department.

2. After completing the annual teaching plan & academic calendar it to verified approved by the Principal. All the syllabi of B.Sc. class was completed with the adhere of the Annual Plan.

3. For Effective Teaching the ICT Technology, Reference Books, Text Books, Journals, e-books Were Marginally Used & provided to the interested students:

4- The Power Point Technology is often used for the Teaching

5. After teaching on the taught article a discussion was carried out & the doubts were cleared at the moment. The students willingly asked & takes the part in the friendly discussion.

6- Test / Tutorial is conducted as per the guideline of Examination Section of the College.

7-The departmental staff has given their contribution in the Curricular & Cocurrucular activities.

8- Dr. R. R. Bhosale Published one Paper in the Reputed Journal on the title"Impact of ICT in Teaching. Learning & Evaluation Process" in a Harshwardhan Publications Pvt. Ltd of the ISBN No. 978-93-85882-33-3.

9 The department has Celebrated an Event of National Science Day on 28 Feb 2022. On this Day the Garland was offered to the C. V. Raman Photo by the Principal Dr. Dipak Bharti in his memory, for this other staff member were present marginally..

10 The departmental staff was actively engaged in the semester Examination of Dr. B. A. Marathwada University, Aurangabad & Worked as a Examiner , Invigilator, Technical Expert for QPD.

Google
Dharur, Maharashtra, India
Ship No 2 Thetegavahan Telgoan Road, Dharur, Maharashtra 431124, India
Lat 18.811724°
Long 76.114362°
09/05/22 07:08 AM

वृक्ष लागवड
Google
Morfali, Maharashtra, भारत
Morphali, 431517, Morfali, Maharashtra 431517, भारत
Lat 18.81694°
Long 76.28462°
14/08/22 11:47 AM

GPS Map Camera
Dharur, Maharashtra, India
Ship No 2 Thetegavahan Telgoan Road, Dharur, Maharashtra
431124, India
Lat 18.811751°
Long 76.114617°
17/08/22 11:00 AM
Google

पुढारी

धारूरच्या युवकांनी गाजवले ग्वाल्हेरचे मैदान

कबड्डी स्पर्धेत पटकावले सुवर्णपदक; आंतरराष्ट्रीय स्पर्धेत प्रवेश निश्चित

My Latur Edition
Feb 1, 2022 Page No. 4
newspaper.pudhari.co.in

धारूर महाविद्यालयीन ग्रंथालयात क्यूआर कोडवरून नोंदवली जाईल वाचकांची उपस्थिती

कार्यारंभ

Tuesday 2022/05/10

धारूर महाविद्यालयात समानसंधी केंद्राची स्थापना

प्रतिनिधी । धारूर

लोकमत

धारूर महाविद्यालयात योगा प्रशिक्षण

धारूर : येथील कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयात विद्यापीठ अनुदान आयोग विभागीय कार्यालय पुने यांच्या निर्देशानुसार आंतरराष्ट्रीय योगा दिनानिमित्त राष्ट्रीय छात्र सेनेच्या वतीने योगा कार्यशाळा घेण्यात आली. योग प्रशिक्षक रामचंद्र शेवते यांनी विविध प्रकारची योगासने करून दाखविली तसेच योगासनांचे महत्व सांगितले. कार्यशाळेत प्राचार्य डॉ. दीपक भारती, उपप्राचार्य प्रा. महादेव ओगडेसह महाविद्यालयातील शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी, एनसीसीचे कॅडेटस यांनी सहभाग घेतला. संयोजक म्हणून उपप्राचार्य मेजर डॉ. एन. एन. गायकवाड यांनी काम पाहिले.

Hello Beed
Page No. 4 May 10, 2022
Powered by: erelego.com

प्रतिवीर

धारूर महाविद्यालयात एड्स पंधरवड्याच्या अनुषंगाने रांगोळी स्पर्धा संपन्न

रिपोर्टर

धारूर महाविद्यालयात वाणिज्य मंडळाचे उदघाटन संपन्न

रिपोर्टर

Monday 25-04-2022

सामाजिकशास्त्रे मानवी विकासासाठी आवश्यक-सूर्यकांत आरडीले

किल्लेधारूर (रिपोर्टर): येथील मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळाचे कला वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयात दिनांक २३ एप्रिल २०२२ रोजी सामाजिक शास्त्रे मंडळाचे उद्घाटन प्राध्यापक सूर्यकांत आरडले लोकप्रशासन विभाग कराडवाडी महाविद्यालय केज यांच्या हस्ते करण्यात आले तसेच भाषा व वाङ्मय मंडळाचे उद्घाटन यावेळी प्राध्यापक चतुर्भुज सोळुंके के बाबुराव आडसकर महाविद्यालय केज यांच्या हस्ते करण्यात आले त्याप्रसंगी कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रभारी प्राचार्य प्रोफेसर डॉक्टर दीपक भारती हे होते.

मान्यवरांनी मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळाचे संस्थापक कै. शिवाजीराव पाटील साहेब यांच्या प्रतिमेचे पूजन करण्यात आले या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक प्राध्यापक डॉ डी एन गंजेवार व प्राध्यापक डॉक्टर डी बी जाधव यांनी केले पुढे आपल्या उद्घाटनपर भाषणात बोलताना प्राध्यापक सूर्यकांत आरडले व प्राध्यापक चतुर्भुज सोळुंके यांनी भाषा व सामाजिक शास्त्रे यांच्या अभ्यासाची गरज विशद केली या दोन्ही शाखांच्या अभ्यासामुळे विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा सर्वांगीण विकास होण्यास निश्चित मदत होते अशी भूमिका त्यांनी मांडली या कार्यक्रमाच्या अध्यक्षीय समारोप प्रभारी प्राचार्य डॉ दीपक भारती यांनी सामाजिक शास्त्रे व भाषेच्या अभ्यासाची गरज व महत्त्व स्पष्ट केले. तसेच यावेळी महाविद्यालयातील राज्यशास्त्र विभागाचे विभागप्रमुख डॉक्टर गोपाळ कावळे यांनीही आपले मनोगत व्यक्त केले. यावेळी विद्यार्थ्यांनी तयार केलेली भीत्तिपत्रकाचे विमोचन प्रमुख पाहुणे यांच्या हस्ते करण्यात आले. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन प्रा केदारी ही एस यांनी तर आभार प्रा एल एस वाघमारे यांनी मानले.

हर घर तिरंगा रॅली उपक्रमानिमित्त महाविद्यालयाने केले रॅलीचे आयोजन

धारूर । प्रतिनिधी

येथील मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळाच्या कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयामध्ये आजादी का अमृत महोत्सव निमित्त शासनाच्या आदेशानुसार हर घर तिरंगा रॅली उपक्रमानिमित्त महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांनी धारूर शहरातील प्रत्येक घरावर झेंडा फडकविण्यासाठी घोषणा

देऊन जनतेमध्ये जाणीव जागृती घडविली. याकरिता विद्यार्थी प्राध्यापक व कर्मचारी वर्ग यांनी

पान २ वर